

Zásadní krok k právu být zapomenut: Sněmovna schválila novelu se zkrácenou 7letou lhůtou

15.9.2026 - | Národní asociace patientských organizací

V pátek 11. září 2026 učinila Poslanecká sněmovna klíčový krok k narovnání práv bývalých onkologických pacientů. Ve třetím čtení schválila zákon o spotřebitelském úvěru, kterým se do českého právního řádu poprvé zavádí tzv. právo být zapomenut. Zásluhou schváleného pozměňovacího návrhu poslance Jiřího Brázdila (ANO), který podpořila i většina opozičních zákonodárců, se navíc původně navrhovaná čekací lhůta 15 let zkrátila na 7 let po ukončení léčby. Vítáme tento posun jako výsledek naší dlouhodobé advokační práce, zároveň však upozorňujeme, že v ochraně pacientů stále zůstává dluh vůči žadatelům o hypotéky.

KONEC DOŽIVOTNÍHO CEJCHU „RIZIKOVÉHO KLIENTA“

V České republice v současnosti žije na 700 tisíc lidí, kteří se léčí nebo v minulosti prošli léčbou zhoubného nádoru, a každý rok přibývá přes 50 tisíc nových pacientů. Díky pokrokům moderní medicíny končí léčba u velké části z nich – a u mladých lidí do 35 let při včasné zachytu až v 98 % případů – plným uzdravením. Návrat do běžného života však pro vyléčené pacienty často znamená narážení na neviditelnou zeď finančního sektoru.

Lidé, kteří chtěli začít znovu plnohodnotně žít, podnikat či zajišťovat rodinu, potřebují ke krytí úvěrů životní pojištění. Pojišťovny a banky na ně však na základě desítky let starých tabulek a výpisů ze zdravotní dokumentace pohlížely jako na celoživotní riziko. Bývalí onkologičtí pacienti čelili automatickému zamítání pojistek nebo stoprocentním rizikovým přírážkám. Z úspěšně léčených lidí se tak stávali klienti „druhé kategorie“, vystavení dvojímu trestu za překonanou nemoc.

Zavedení **práva být zapomenut** znamená, že po uplynutí zákonné lhůty od úspěšného ukončení léčby nesmí finanční instituce k dřívější onkologické diagnóze přihlížet a vyžadovat o ní údaje. Bývalí pacienti tak získají přístup k životnímu pojištění ke spotřebitelským úvěrům za stejných, nediskriminačních podmínek jako kdokoli jiný.

ROZHODLA DATA Z ÚZIS: SEDM LET MÍSTO PATNÁCTI

Jedním z nejvýraznějších úspěchů projednávání ve Sněmovně je odmítnutí původního vládního návrhu, který stanovoval neúměrně dlouhou čekací lhůtu 15 let. Takový horizont neodpovídal současnému poznání onkologie a držel pacienty v patové situaci zbytečně dlouho.

NAPO dlouhodobě apeluje na to, aby systémová rozhodnutí ve zdravotnictví a legislativě vycházela z reálných dat. Čísla Ústavu zdravotnických informací a statistiky ČR (ÚZIS) jednoznačně dokládají, že po sedmi letech od úspěšného ukončení onkologické léčby je pravděpodobnost návratu nemoci či úmrtí nižší než 5 %. Šance těchto lidí na plnohodnotné dožití je tedy srovnatelná se zbytkem běžné populace.

Velmi oceňujeme, že poslanec Jiří Brázdil předložil pozměňovací návrh zkracující lhůtu na 7 let, a děkujeme všem poslancům a poslankyním napříč koalicí téměř celou i opozicí, kteří věcně

medicínské argumenty vyslyšeli a pro zkrácení zvedli ruku. Zvítězil zdravý rozum a lidský přístup nad politickými bariérami.

Česká republika se tak zařazuje po bok zemí jako Francie, Belgie, Nizozemsko či Portugalsko, které si uvědomily, že legislativa musí reflektovat úspěchy moderní léčby a evropský trend boje proti finanční diskriminaci onkologických pacientů.

POHLED NAPO: KROK SPRÁVNÝM SMĚREM, BOJ O HYPOTÉKY POKRAČUJE

Zavedení práva být zapomenut u spotřebitelských úvěrů a zkrácení lhůty na 7 let vnímámen jako obrovský milník naší patientské advokacie. Jako konstruktivní zástupci pacientů však nemůžeme přehlédnout zásadní mezeru, která ve schváleném textu zůstala.

Zákon se prozatím nevztahuje na hypoteční úvěry. Právě hypotéka a zajištění vlastního bydlení přitom bývají pro mladé lidi a rodiny po překonání rakoviny nejpálčivější překážkou. Nemožnost sjednat standardní životní pojištění k hypotéce jim často přímo znemožňuje dosáhnout na vlastní domov.

Je velká škoda, že se právo být zapomenut nepodařilo prosadit i pro tento klíčový segment finančního trhu. Považujeme to za nedokončený úkol a usilovat o jeho narovnání v dalších krocích.

CO BUDE NÁSLEDOVAT?

Návrh zákona nyní putuje do Senátu, kde věříme v jeho hladké schválení, a následně k podpisu prezidentu republiky. Vstup zákona v účinnost se předpokládá v únoru 2027.

Více informací k úsilí o zavedení práva být zapomenut v ČR najdete v sekci pracovní skupiny NAPO [Zdravotní politiky a účast pacientů na rozhodování](#).

<https://silapacientu.cz/2026/09/15/zasadni-krok-k-pravu-byt-zapomenut>